

Joensuun kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelma

1.8.2026

J • ENSUU

Sisällysluettelo

1	Taustaa	4
2	Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista.....	6
3	Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi	6
3.1	Oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt.....	6
3.2	Koulukohtaisten opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat.....	6
3.3	Poissaolojen ennaltaehkäisy, suunnitelmallinen seuranta ja poissaoloihin puuttuminen. Työn- ja vastuunjako sekä luvattomista poissaoloista ilmoittaminen huoltajalle	7
3.4	Tupakkatuotteiden ja muiden päihteidenkäytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen.....	8
3.5	Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	8
4	Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)	9
4.1	Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen sekä opiskeluhoitokertomuksen laatiminen, säilytys ja vastuhenkilö.....	9
4.2	Opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan osallistumisen epäämisen yhteydessä	10
4.3	Opettajan laajaan terveystarkastukseen (1, 5 ja 8 lk.) antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet koulussa.....	10
4.4	Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet.....	10
5	Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa.....	11

5.1	Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen ja opiskeluhoitopalveluiden osallisuus opetuksenjärjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen	11
5.2	Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä.....	11
5.3	Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö oppilaskohtaisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä.....	12
5.3.1	Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö oppilaskohtaisen tuen yhteydessä	12
5.3.2	Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö joustavan perusopetuksen yhteydessä.....	13
5.3.3	Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö sairaalaopetuksen yhteydessä ..	14
5.4	Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa.....	15
5.5	Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille	18
6	Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.....	19
6.1	Taustaa ja kuvaus toimintamallista	19
7	Muuta.....	20

1 Taustaa

Opiskeluhuollosta säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolailla (1287/2013). Hyvinvointialueiden käynnistyessä 1.1.2023 lakiin on tehty muutoksia (377/2022). Koulujen, oppilaitosten ja opiskelijoiden arjessa toteutuva opiskeluhoito muodostuu kokonaisuudesta, jossa järjestämisvastuu kuuluu sekä koulutuksen järjestäjälle että hyvinvointialueelle. Koulutuksen järjestäjä on vastuussa opiskeluhoollon kokonaisuuden suunnitelmallisesta toteuttamisesta. Opiskeluhoito tulee järjestää yhteistyössä opetustoimen sekä hyvinvointialueen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Tätä varten koulutuksen järjestäjän on laadittava koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma ja vastattava sen toteuttamisesta.

Opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2023. Opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma korvaa aiemmat koulu- tai oppilaitoskohtaiset opiskeluhoitosuunnitelmat, jotka poistuvat laista ja Opetushallituksen valtakunnallisista määräyksistä. Kunnan alueella toimivien opetuksen tai koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmat liitetään lastensuojelulain 12 §:n mukaiseen kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

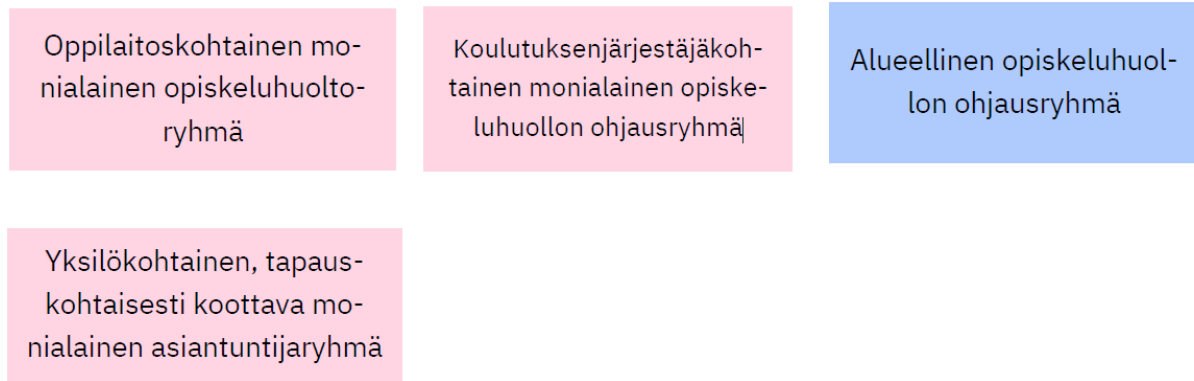
Opetuksen järjestäjäkohtaisesta opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä.

Hyvinvointialueella on yhteistyövelvoite opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman valmistelussa (ThL 15a§ ja SoshL 27c§). Hyvinvointialue laatii alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman (OphL 13a§), joka perustuu koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin. Hyvinvointialueen opiskeluhoitosuunnitelma liitetään alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

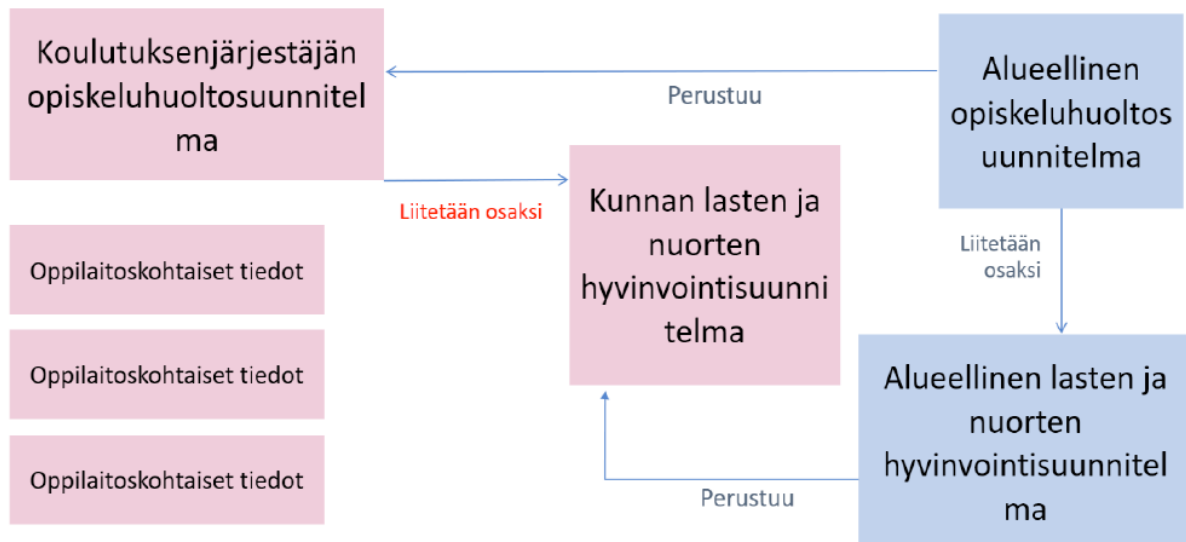
Hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien yhteistyöelimenä toimii alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä (OphL 14a§, ThL 15a§).

KUVIO 1 Opiskeluhoollon yhteistyöryhmät

KUVIO 2 Opiskeluhooltosuunnitelmat

2 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista

Oppilaitoskohtaiset tiedot kirjataan TEAMS -alustalle, jonne on annettu oikeudet yksiköiden esihenkilöille sekä opiskeluhuollon palveluista vastaaville hyvinvointialueen työntekijöille.

[OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAT 2026](#)

3 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

3.1 Oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt

Kouluterveys- ym. kyselyiden tulokset käydään läpi opiskeluhuoltoryhmässä, henkilöstön ja oppilaiden kanssa sekä tiedotetaan asiasta huoltajia

Kouluterveyskyselyistä esiin nousseita huolia:

- vain kolmannes 4. ja 5. luokkalaisista kokee, että opettajat ovat usein kiinnostuneita siitä mitä oppilaalle kuuluu
- vähintään 8 tuntia yössä arkisin nukkuvien 8. ja 9. luokkalaisten määrä on pudonnut 60 %:iin ja toiselle asteelle tultaessa osuus putoaa edelleen.
- koululounas ei maistu
- nikotiinipussien käyttö on yleistynyt toisella asteella

Positiivisia signaaleja ovat yläkoululaisten kohtalaisen tai vaikean ahdistusoireilun kasvun taantumisen ja terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien yläkoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden väheneminen.

3.2 Koulukohtaisten opiskeluhuoltoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Opiskeluhuollossa painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä ja sen toteutuminen arvioidaan vuosittain koulukohtaisessa opiskeluhuoltoryhmässä sekä kuntakohtaisessa opiskeluhuollon ohjausryhmässä. Koulukohtaisesta opiskeluhuoltotyöstä, sen organisoinnista ja toiminnasta vastaa rehtori yhteistyössä opetushenkilöstön ja eri yhteistyötahojen kanssa.

KUVIO 3

3.3 Poissaolojen ennaltaehkäisy, suunnitelmallinen seuranta ja poissaoloihin puuttuminen. Työn- ja vastuunjako sekä luvattomista poissaoloista ilmoittaminen huoltajalle

Tämä osuus on kirjattu Joensuun seudun opetussuunnitelmassa <https://peda.net/id/e40ecb38562>, jota tarkennetaan kuntakohtaisella toimintamallilla

KUVIO 4 Läsnaolon tukeminen ja poissaoloihin puuttuminen Joensuun kouluissa

3.4 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteidenkäytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Eri koulutusasteilla toteutetaan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti päihdekasvatusta, jonka lisäksi yhteistyökumppaneita hyödyntäen järjestetään vuosittain toistuva päihdekasvatuskokonaisuus, joka läpileikkaa tietyt vuosiluokat. Tätä kokonaisuutta täydennetään teemoitetuilla huoltajailloilla eri kouluaasteilla.

Seitsemännen luokan syksyllä nuorisopalvelut järjestää oppitunteja/ tilaisuuksia, joissa oppilaiden ryhmäytymisen lisäksi tuetaan kaverisuhteiden syntymistä ja vahvistetaan sosiaalista ryhmään kuulumisen tunnetta. Tällöin päihteidenkäytön aloittamisen riski/ tarve pienenee. Kouluissa on käytössä päihdetoimintamalli, jossa esim. sähkötupakointiin / vapettamiseen puututaan systemaattisesti, tuotteet takavarikoidaan ja ollaan yhteydessä huoltajiin. Opiskeluterveydenhoitajat on koulutettu tukemaan nuoria nikotiinituotteiden käytön lopettamisessa.

Järjestyssäännöissä todetaan toimenpiteet tilanteissa, joissa oppilas pitää hallussaan tupakkatuotteita, nuuskaa, päihteitä ja huumeita tai käyttää, myy tai esiintyy niiden vaikutuksen alaisena.

3.5 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Ohjeistukset, lomakkeet ja koulukohtaiset kansiot löytyvät K-asemalta (KTH (K) -> Joensuu)

Joensuun kaupunki

PL 59, 80101 Joensuu | Vaihde 013 267 7111 | Y-tunnus 0242746-2

4 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon sisältyvät koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä kuraattori- ja psykologipalvelut sekä monialainen asiantuntijaryhmä, joka kootaan tapauskohtaisesti oppilaan tueksi. Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja sen toteuttaminen edellyttää suostumusta.

Oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus psykologi- tai kuraattoripalveluihin säädetyssä määrääjassa. Palvelut on järjestettävä siten, että oppilaalle ja opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun joko psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä. Jos asia on kiireellinen, keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana koulupäivänä. Asian kiireellisyyden arvioi psykologi tai kuraattori.

4.1 Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen sekä opiskeluhohtokertomuksen laatiminen, säilytys ja vastuhenkilö

Joensuussa opiskeluhohtorekisteristä vastaavat hyvinvointipalveluiden suunnittelijat.

Kun huoli herää, opettaja, rehtori, hyvinvointiohjaaja tai muu koulun/ oppilaitoksen aikuinen keskustelee viipymättä asiasta oppilaan ja/tai hänen huoltajansa kanssa. Yksilökohtainen opiskeluhoolto käynnistyy huoltajan, opettajan tai oppilaan kanssa työskentelevän ammattilaisen ottaessa yhteyttä opiskeluhoollon palveluiden työntekijään. Oppilaan opiskeluhoollollisen tuen tarvetta arvioidaan yhteisessä keskustelussa yhteydenottajan kanssa. Opiskeluhoollon palveluiden työntekijä arvioi tuen tarpeen kiireellisyyden. Oppilaan/ huoltajan kanssa sovitaan yhteistyössä asian hoitamisen aikataulusta.

Tarvittaessa yksittäisen oppilaan tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseen liittyvien asioiden käsittelemistä varten kootaan yhdessä oppilaan ja huoltajien kanssa monialainen asiantuntijaryhmä. Yksilökohtaisen opiskeluhoolloryhmän kokoa se koulun tai opiskeluhoollon palveluiden työntekijä, jolla herää huoli oppilaasta ja jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmässä on edustettuina oppilaan ja oppilaan huoltajien lisäksi ne opiskeluhoollon henkilöstöön kuuluvat, joiden tehtäviin oppilaan opetuksen, tuen tai hoidon järjestäminen kuuluvat (kuten esimerkiksi kuraattori, psykologi, hyvinvointiohjaaja, terapeutti, perheneuvolan työntekijä, lastensuojelun sosiaalityöntekijä, neuvolan perhetyö tai muu asiantuntija, esimerkiksi perheen itse tärkeäksi kokema henkilö). Jotta kyseessä on opiskeluhoollon moniammatillinen asiantuntijaryhmä, tulee ryhmässä olla aina läsnä joko koulukuraattori, koulupsykologi tai kouluterveydenhoitaja. Yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisen valmistelussa, toteuttamisessa ja seurannassa voidaan hyödyntää yhteistä Lapset puheeksi -toimintamallia.

Moniammatillisen asiantuntijaryhmäpalaverin järjestäminen edellyttää huoltajalta yksilöidyn, kirjallisen suostumuksen. Tulkin läsnäolo ei edellytä yksilöityä kirjallista suostumusta. Jos asian käsittelyyn tulee uusia toimijoita, pyydetään huoltajilta (ja oppilaalta) uusi allekirjoitettu suostumus. Yksilökohtainen opiskeluhoultotyö, suunnitellut ja toteutetut toimenpiteet sekä niiden seuranta ja arviointi kirjataan opetushenkilöstön toimesta oppilashuoltokertomukseen. Asiantuntijaryhmän tapaamisesta laaditaan aina muistio Wilmaan, joista muodostuu opiskeluhoultokertomus. Opiskeluhoultopalveluiden henkilöstö kirjaa tiedot potilastietojärjestelmään tai asiakastietojärjestelmään. Opiskeluhoultokertomuksen tietoja luovutetaan vain pyynnöstä, jossa on perusteltu tietojen saannin tarpeellisuus. Pedagogisista konsultaatiopalavereista ei tehdä opiskeluhoultokertomusta.

Opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto siirretään oppilaan muuttaessa viipymättä Joensuun kaupungin sisällä sekä oppilaan siirtyessä toiselle opetuksen järjestäjälle. Sen sijaan opiskeluhoultoa koskevaan tiedonsiirtoon pyydetään aina huoltajan lupa. Siinä yksilöidään, mitä tietoja siirretään ja pyydetään kirjallinen lupa tietojen siirtoon. Jos lupaa ei myönnetä, arvioidaan tiedon siirron välttämättömyys oppilaan terveyden ja turvallisuuden kannalta ja tehdään tarvittaessa lastensuojeluilmoitus.

4.2 Opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan osallistumisen epäämisen yhteydessä

Kurinpitotoimen tai oppilaan osallistumisen epäämisen aikana oppilaalle järjestetään 36 h §:ssä tarkoitettuna oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa.

4.3 Opettajan laajaan terveystarkastukseen (1, 5 ja 8 lk.) antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet koulussa

Opettajan laajaan terveystarkastukseen (1, 5 ja 8 lk.) antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion osalta toimitaan Oppilaan oppiminen ja hyvinvointi koulussa -ohjeistuksen (thl.fi) mukaisesti

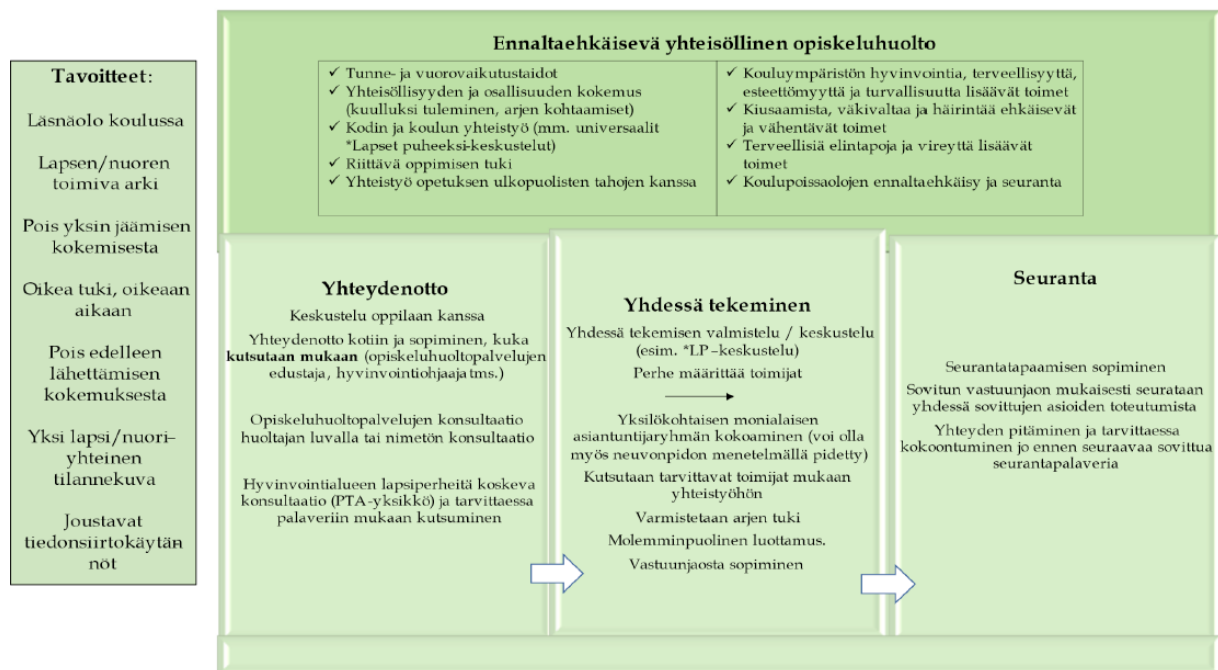
4.4 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet

Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet käyvät ilmi TEAMS-taulukosta [Liitteet luku 4.4](#)

KUVIO 5 Kuvaus opiskeluhuollon toimintamallista

<https://peda.net/opetussuunnitelma/ops2016/otjo#top>

5 Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

5.1 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen ja opiskeluhoitopalveluiden osallisuus opetuksenjärjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen

Opiskeluhoito on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten tehtävä. Oppilaitokset osallistavat eri tahot (oppilaat, huoltajat, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalveluiden työntekijät) opiskeluhoollon suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

5.2 Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Yhteisöllisen opiskeluhoollon tehtäviä käydään läpi säännöllisesti oppilaitosten yhteisöllisissä opiskeluhoitoryhmissä. Samalla kartoitetaan täydennyskoulutustarpeita. Varmistetaan opetushenkilöstön tietoisuus velvoittavista laki- ja OPS-muutoksista.

5.3 Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö oppilaskohtaisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

5.3.1 Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö oppilaskohtaisen tuen yhteydessä

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen yksilökohtainen opiskeluhoito ja perusopetuslain mukainen oppimisen ja koulunkäynnin tuki eroavat oikeudellisesti toisistaan. Molemmissa lähtökohtana on yhteistyö ja vuorovaikutus oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu kuitenkin aina vapaaehtoisuuteen, kun taas oppimisen ja koulunkäynnin tuki ei edellytä oppilaan tai huoltajan suostumusta.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttaminen edellyttää monipuolista yhteistyötä oppilaan ja huoltajan kanssa. Kotiin ollaan aina yhteydessä, kun huoli oppilaan oppimisesta ja koulunkäynnistä herää ja oppilaan tukea lähdetään suunnittelemaan. Oppilaalla on oikeus riittävään oppimisen ja koulunkäynnin tukeen heti tuen tarpeen ilmetessä. Oppilaan tai huoltajan suostumusta ei välttämättä tarvita oppilaan asian käsittelyyn edellä mainituissa tapauksissa.

Oppilaskohtaisten tukimuotojen tuentarpeen arviointi (PoL 20d§) käynnistyy, kun oppilasta opettavat opettajat toteavat, että ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä tukemaan oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä. Mikäli tuen tarpeen arviointi vaatii monialaista osaamista, osallistuvat opiskeluhoitopalveluiden ammattilaiset ja muut asiantuntijat. Moniammatillinen ja -alainen yhteistyö voi tukea oppilaskohtaisten tukitoimien arvioimista, mutta se ei ole edellytys hallintopäätöksen tekemiselle tai tuen toteuttamiselle, ellei oppilaan etu ja tuen tarve sitä edellytä.

Opetussuunnitelman oppimäärän sisällöistä tai tavoitteista poikkeaminen (PoL 20h§ oppimäärän rajaaminen tai oppilaan tilapäinen vapauttaminen oppiaineen opiskelusta terveydellisistä syistä) on oppilaan perusoikeuksiin puuttuva toimenpide, jolloin on suositeltavaa hyödyntää laajemmin monialaista yhteistyötä tai mahdollisia lausuntoja oppilaan edun mukaisesta toimintatavasta. Moniammatillista ja -alaista yhteistyötä tulisi hyödyntää aina, kun arvioidaan tarvetta järjestää opetusta oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite (PoL 20i§, varhennettu oppivelvollisuus, toiminta-alueittain opiskelu sekä pysyvämpi vapauttaminen oppiaineen opiskelusta). Monialainen ja -ammatillinen yhteistyö tai lääketieteellisen lausunnon tai tarkan diagnoosin saaminen päätöksen liitteeksi ei ole edellytys päätöksen tekemiselle tai tuen toteuttamiselle, elleivät oppilaan etu ja tuen tarve sitä edellytä.

Perusopetuksen poikkeava järjestäminen PoL 18§ mukaisesti käytetään tilanteessa, jossa oppilaalla todetaan esimerkiksi pitkäaikainen sairaus, joka estäisi opetukseen osallistumisen pysyvästi tai kokonaan. Tällöin terveydentilan arvioivat terveydenhuollon ammattilaiset.

Yhteistyö voidaan toteuttaa esimerkiksi konsultoimalla opiskeluhoollon asiantuntijaa, jonka työtehtäviin oppilaan asia kuuluu. Jos oppilaan tilanteen selvittäminen ja tarvittavien toimenpiteiden harkinta edellyttää monipuolisempaa asiantuntemusta, asian käsittelyä varten voidaan koota laajempi ryhmä. Ryhmä kootaan tapauskohtaisesti. Koulun pedagogisena johtajana rehtori voi tarvittaessa olla ryhmän jäsenenä.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvät asiat kirjataan perusopetuslain ja opetussuunnitelman perusteiden edellyttämällä tavalla eri asiakirjoihin. Asiakirjat ovat salassa pidettäviä, ja niihin sisältyviä tietoja voivat saada vain kyseistä oppilasta opettavat opettajat ja muut tietoja työtehtävissään tarvitsevat henkilöt. He voivat saada tietoja siinä laajuudessa kuin he työtehtävissään tarvitsevat. Salassa pidettäviä tietoja voidaan luovuttaa laajemmin huoltajan suostumuksella.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen asiakirjoihin voidaan sisällyttää maininta, että oppilas on ohjattu hakeutumaan opiskeluhuollon palvelujen piiriin. Asiakirjoihin ei voi kirjata ohjaamisen syitä eikä palveluihin liittyviä toimenpiteitä.

5.3.2 Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö joustavan perusopetuksen yhteydessä

Joustavan perusopetuksen (JOPO) tavoitteena on vahvistaa oppilaiden opiskelumotivaatiota ja elämänhallintaa, ja siten vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä. Perusopetuksen oppimäärän suorittaminen, opiskeluvaikeuksien kehittäminen ja tuettu siirtyminen toisen asteen opintoihin ovat keskeisiä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Opettajan lisäksi toimintaan osallistuu nuorten sosiaalisen kasvun tukemiseen, perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä muuhun tuki- ja neuvontatyöhön perehtynyt, opetuksen järjestäjän nimeämä ammattilainen, esim. hyvinvointiohjaaja tai nuorisotyöntekijä. Opetuksen järjestämisessä korostuu moniammatillinen sekä eri hallintokuntien ja organisaatioiden välinen yhteistyö. Yhteistyöhön voivat osallistua myös ammatilliset oppilaitokset ja lukiot, vapaansivistystyön oppilaitokset sekä nuorten työpajat.

Joustava perusopetus on tarkoitettu niille 7.–9. luokkien oppilaille, joilla on alisuoriutumista ja heikko opiskelumotivaatio sekä oppilaille, joiden arvioidaan olevan vaarassa syrjäytyä jatkokoulutuksesta ja työelämästä. Koulupulmien taustalla voi olla hankala elämäntilanne, huonoista koulukokemuksista tms. johtuva heikko motivaatio, oppimisvaikeus, tarkkaavaisuudenvaikeus, sosioemotionaalisia vaikeuksia, runsaita poissaoloja, heikot pohjatiedot tai heikot valmiudet jatko-opintoihin. Joustavan perusopetukseen osallistuvalla oppilaalla tulee kuitenkin olla halua ottaa vastuuta omasta koulunkäynnistään ja kykyä sitoutua yhdessä laadittaviin yksilöllisiin suunnitelmiin. Hänellä pitäisi olla riittävät psyykkiset, fyysiset ja sosiaaliset valmiudet selvitä joustavaan perusopetukseen liittyvistä toiminnallisista tehtävistä sekä itsenäistä työskentelyä vaativista opiskelutehtävistä.

Oppilas valitaan joustavaan perusopetukseen oppilaan tai huoltajan hakemuksesta. Joustavan perusopetuksen oppilaalla on oikeus säädösten mukaiseen oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, ohjaukseen ja oppilashuoltoon.

Koulun toimintatapoja ja opetusmenetelmiä kehitetään niin, että ne vastaavat joustavaan perusopetukseen valittujen oppilaiden yksilöllisiä tarpeita. Erityistä huomiota kiinnitetään työmuotoihin, joilla lisätään oppilaiden osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta kouluyhteisössä sekä

vahvistetaan huoltajien ja kaikkien joustavassa perusopetuksessa työskentelevien yhteistä kasvatustyötä.

JOPO -oppilasvalinnoista pidetään koulussa hyvissä ajoin kevätlukukaudella tiedotustilaisuus 7.–8. luokan oppilaille, jolloin annetaan tiedote oppilaan huoltajalle vietäväksi. Asiasta voidaan tiedottaa myös vanhempainilloissa, koulun tiedotteissa tmv. Opettajat ja opiskeluhoollonpalveluiden edustajat voivat ehdottaa sopivia ehdokkaita, joille tarjotaan yksilöllisemmin tietoa joustavan perusopetuksen mahdollisuuksista.

Oppilas ja hänen huoltajansa tekevät hakemuksen JOPO –oppilaaksi. Hakemukset käsitellään monialaisesti ja valitaan sopivimmat oppilaat haastatteluun. Oppilaat ja heidän huoltajansa haastatellaan ja samalla kerrotaan tarkemmin joustavan perusopetuksen vaatimuksista ja mahdollisuuksista. Nimetty ryhmä valitsee haastattelujen ja mahdollisten muiden selvitysten (esim. lausunnot) pohjalta joustavasta perusopetuksesta eniten hyötyvät oppilaat.

Oppilaat aloittavat opiskelunsa joustavassa perusopetuksessa seuraavan syyslukukauden alussa. Koulu voi päättää mahdollisesta koeajasta, jolloin varmistetaan oppilaan jaksaminen sekä sitoutuminen toimintaan. Mikäli oppilas haluaa JOPO –oppilaaksi kesken lukuvuoden, hän tekee hakemuksen monialaiselle ryhmälle ja hänet haastatellaan ennen valintaa. Jos oppilaan ei katsota hyötyvän joustavasta perusopetuksesta, monialainen ryhmä käsittelee asian ja rehtori tekee muutoksesta hallinnollisen päätöksen.

5.3.3 Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö sairaalaopetuksen yhteydessä

Sairaalaopetus on osa Joensuun kaupungin koulutuspalveluita. Koulun oppilaina voivat olla Siun soten alueelta (Pohjois-Karjala, 13 kuntaa) tulevat peruskoululaiset, jotka ovat tutkimuksissa tai hoidossa Pohjois-Karjalan keskussairaalan lasten-/ nuorisopsykiatrisella tai somaattisilla osastoilla tai joilla on erikoissairaanhoidon avohoidollinen kontakti (avo-opetus). Sairaalaopetusta järjestetään lasten- ja nuorisopsykiatrisissa, neurologisissa, foniatriassa tai somaattisissa tutkimuksissa tai hoidossa oleville oppilaille.

Kasvatuksen ja opetuksen lisäksi sairaalaopetuksessa korostuu pedagoginen kuntoutus sekä oppilasta kasvattavien tai hoitavien tahojen yhteistyö. Oppilaalle annettava opetus on oppimista ja koulunkäyntiä ylläpitävää sekä tukee oppilaan kokonaiskuntoutuksellisia hoitotavoitteita. Oppilaiden koulunkäynti- ja toimintakyky vaihtelee suuresti ja sairaalaopetuksessa oppilaille tehdään PoL 18§ mukainen erityiset opetusjärjestelyt -päätös. Oppilaan koulupaikka säilyy omassa koulussa jakson aikana. Prosessin aikana on tärkeää kuulla oppilasta, huoltajia, oppilaan kotikunnan opetuksen järjestäjää sekä opiskeluhoollonpalveluiden henkilöstöä.

Sairaalaopetukseen ohjaututaan joko osastojakson tai avo-opetukseen hakemisen kautta. Nuorisopsykiatrian osastolle voidaan ohjautua oman kotikoulun opiskeluhoollon kautta koululääkäriin läheteellä, josta ohjaututaan nuorisopsykiatrian poliklinikalle ja edelleen lääkärin läheteellä nuorisopsykiatrian osastolle, mikäli lääkäri arvioi osastojakson tarpeelliseksi. Nuori voi ohjautua

myös päivystyksen kautta tehoavo-osastolle ja sieltä edelleen nuorisopsykiatrian poliklinikan arviointiin tai nuorisopsykiatrian osastolle.

Oppilaan siirtyessä sairaalaopetukseen ja palatessa takaisin omaan kouluun tulee op-pilaan oman koulun ja sairaalaopetuksen yhteistyössä sopia ja järjestää siirtymisen kannalta välttämätön tuki opetuksen järjestämiseksi (nivelevaihe). Kun nuori aloittaa sairaalakoulussa, käydään tiedonsiirto hoitavan tahon, nuoren huoltajien ja oman kotikoulun kanssa. Tämä yhteistyö jatkuu tiiviinä koko nuoren hoitajakson ajan. Omalta kotikoululta yhteistyössä voi olla esimerkiksi luokanvalvoja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja tai hyvinvointiohjaaja. Yhteysopettaja toimii linkkinä sairaalaopetuksen ja oman kotikoulun välillä. Yhteysopettaja mm. kerää, lähettää ja vastaanottaa oppilaan koulutehtävät ja kokeet. Yhteysopettaja kutsutaan tarvittaessa hoidon aikana pidettäviin hoitoneuvotteluihin. Sairaalakoulussa opiskelun aikana oppilaat pysyvät oman kotikoulunsa oppilaina. Koulupäivien pituus mietitään jokaisen nuoren kohdalla yhdessä hoitavan tahon kanssa.

Tikkamäen koulun avo-oppilaspaikat on tarkoitettu pääsääntöisesti niille oppilaille, joiden psykiatrinen avohoito toteutuu P-KKS:n lasten- tai nuorisopsykiatrisilla poliklinikoilla. Yhteistyössä oppilaan huoltajan, hoidon sekä oppilaan oman koulun kanssa arvioidaan hakeutumista avohoidolliselle oppilaspaikalle. Oppilas voidaan valita avohoidolliselle oppilaspaikalle, mikäli sen katsotaan tukevan oppilaan hoitoa ja koko-naiskuntoutumista (PoL 4a§). Oppilas on hallinnollisesti oman koulunsa oppilas avo-opetusjakson ajan. Jakson aikana käydään kouluneuvotteluja ja tarkistetaan määräaikaista koulusopimusta. Näissä neuvotteluissa ovat mukana huoltajat, avohoito, sosiaalitoimi ja oppilaan oma koulu. Avo-oppilaspaikka on määräaikainen ja tavoitteena on palata jakson jälkeen omaan kouluun tai etsiä oppilaalle sopiva koulumuoto.

Pohjois-Karjalan alueella toimii yksi konsultoiva sairaalakoulun opettaja. Konsultatiivisen sairaalaopetuksen tavoitteena on ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen lisääminen esi- ja perusopetukseen. Konsultoiva erityisopettaja etsii kentällä olevien koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa tapoja, joilla oppilasta voitaisiin tukea omassa lähikoulussa tai omassa esiopetusryhmässä. Konsultaation avulla voidaan yhdessä miettiä tuen keinoja koulun tai varhaiskasvatuksen arkeen, pohtia pedagogista tukea sekä pyrkiä lisäämään toimintakykyä ja hyvinvointia omassa oppimisympäristössä. Konsultaatio voi olla esimerkiksi ohjausta, tukitoimien kartoitusta, verkostotyöhön osallistumista, koulutusta tai tutustumiskäyntejä sairaalakoululle. Konsultatiivista sairaalaopetusta tehdään moniammatillisesti yhdessä lapsen tai nuoren verkostojen ja huoltajien kanssa.

5.4 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Joensuun kaupungin työntekijät ovat osa perhekeskusverkostoa eli lapsille, nuorille ja perheille suunnattujen palvelujen kokonaisuutta. Pohjois-Karjalassa perhekeskus toimii eri toimijoiden verkostona ja sovittaa yhteen maakunnan lapsiperheiden palveluja kuten lapsiperheiden sosiaali- ja terveyspalveluja, järjestöjen ja seurakuntien toimintaa ja palveluja, kohtaamispaikkojen toimintaa, varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluja, kuntien terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa, opiskeluhoollon ja nuorten palveluja sekä sähköisiä palveluja.

KUVIO 6

Perhekeskuksen toimijat

Perhekeskuksen palveluja kunnissa ovat muun muassa:

- varhaiskasvatus
- esi- ja perusopetus
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- ammatillinen- ja lukiokoulutus
- kansalais- ja musiikkiopistot
- kirjastopalvelut
- taiteen perusopetus
- kulttuuri- ja liikuntapalvelut
- nuorisopalvelut
- harrastustoiminta.

Perhekeskuksen palveluja hyvinvointialueella ovat muun muassa:

- neuvolapalvelut
- koululaisten ja opiskelijoiden palvelut
- lapsiperheiden sosiaalipalvelut
- sosiaali- ja kriisipäivystys
- lastensuojelu
- terapia- ja kuntoutuspalvelut
- lasten ja nuorten erikoissairaanhoido
- vammaispalvelut
- aikuisten ja työikäisten palvelut.

Perhekeskuksen palveluja 3. sektorilla ovat muun muassa:

- kohtaamispaikat
- yhdistysten ja järjestöjen lapsiperheille suunnattu tuki ja toiminta
- seurakuntien lapsi-, nuoriso- ja perhetyö
- harrastustoiminta
- iltapäivätoiminta
- yritykset.

4

Joensuun perhekeskustoimintaa koordinoidaan ja kehitetään eri tasoilla: valtakunnallisesti, maakunnallisesti, alueellisesti sekä Joensuun kaupungin tasolla. Joensuussa ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella lasten ja perheiden palveluja kehitetään yhteisövaikuttavuusperiaatteen mukaisesti.

Lapsen elämäntilanteen muutokset, kuten perherakenteen muutokset, muutto, sairastuminen tai koulun vaihtaminen, voivat vaikuttaa merkittävästi lapsen hyvinvointiin ja arjen sujuvuuteen. Kun lapsen elämäntilanne muuttuu, muutokset voivat heijastua samanaikaisesti perheeseen, lapsen koulunkäyntiin sekä sosiaalisiin suhteisiin. Näissä tilanteissa korostuu yhteisövaikuttavuuden eli eri toimijoiden, kuten perheen, varhaiskasvatuksen, koulun sekä sosiaali- ja terveystieteiden, välisen tavoitteellisen ja koordinoitun yhteistyön tekemisen merkitys lapsen tukemiseksi.

Yhteisövaikuttavuuden tavoitteena on ennakoiva ja oikea-aikainen tuki, jolloin lapsi ja perhe saa tukea heti elämäntilanteen muuttuessa. Yhteisövaikuttavuus vahvistaa lapsen turvallisuuden tunnetta muutostilanteissa, kun ympärillä olevat aikuiset toimivat johdonmukaisesti ja yhteistyössä. Yhtenäinen tuki auttaa lasta sopeutumaan uuteen tilanteeseen ja ehkäisee kuormituksen kasautumista. Varhainen puuttuminen ja ennakoiva työote mahdollistavat haasteiden tunnistamisen ajoissa, mikä puolestaan tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Käytännössä yhteisövaikuttavuus tarkoittaa avointa vuorovaikutusta ja tiedon jakamista toimijoiden välillä lapsen etu ja tietosuoja huomioiden. Se edellyttää yhteistä ymmärrystä lapsen tilanteesta sekä yhdessä

sovittuja toimintatapoja arjen tukemiseksi. Keskeistä on myös lapsen osallisuuden varmistaminen siten, että lapsen näkemykset ja kokemukset otetaan huomioon häntä koskevassa päätöksenteossa.

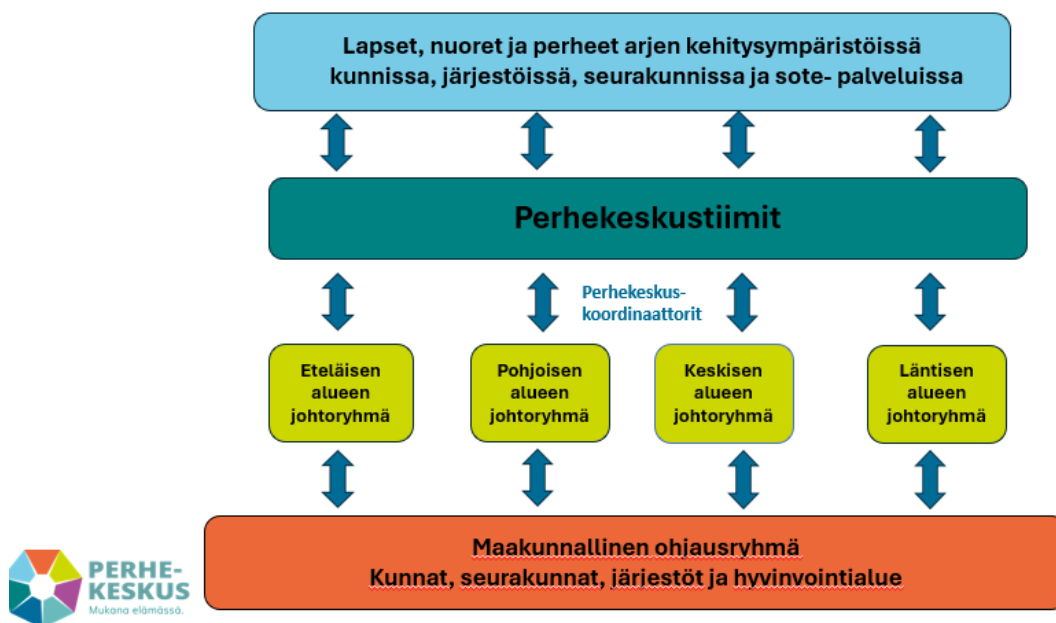
Esimerkiksi lapsen muuttaessa uudelle paikkakunnalle yhteisövaikuttavuus näkyy siinä, että huoltajat, koulu ja tarvittaessa opiskeluhoollonpalvelut tekevät yhteistyötä lapsen sujuvan sopeutumisen tukemiseksi. Näin rakennetaan lapselle turvallinen siirtymä ja luodaan edellytykset myönteiselle kehitykselle. Myös vanhemman vakava sairastuminen edellyttää saumatonta eri toimijoiden yhteistyötä lapsen ja perheen tukemiseksi kuormittavassa tilanteessa.

Joensuussa käytetään Lapset puheeksi -keskustelua ja -neuvonpitoa em. toimintatavan mahdollistumiseksi.

Perhekeskustoimintaa koordinoidaan Pohjois-Karjalan perhekeskustoiminnan johtamisrakenteen mukaisesti.

KUVIO 7

Pohjois-Karjalan perhekeskuksen verkostojohtamisen rakenne

Perhekeskustiimit toimivat niiden perheiden, joissa on alaikäisiä lapsia, palveluita yhteensovittaen. Tiimien tehtävänä on rakentaa perhelähtöisiä palveluiden yhteensovittamismalleja, lisätä paikallisten yhteisöjen pärjäävyyttä sekä takata ei-toivottuja lasten hyvinvointia uhkaavia

ilmiöitä (esim. yksinäisyys, jengiytyminen, kiusaaminen) yhteisön voimalla omalla alueellansa. Tiimien toiminnalla pyritään vastaamaan lasten ja perheiden kokemukseen, etteivät he saa tarvitsemaansa tukea oikea-aikaisesti, vaan heidät ohjataan usein seuraavaan palveluun ilman, että perheen ympärillä olevia eri palveluita yhteensovitetään. Myös työntekijät lasten ja perheiden palveluissa kokevat usein jäävänsä yksin kompleksisten ilmiöiden kanssa. Edelleen lähettäminen uudelleen arvioitavaksi palvelusta seuraavaan on myös taloudellisesti kestänytöntä. Tiimit ovat avainasemassa uudenlaisen toimintakulttuurin, jossa lasta ja perhettä ei lähetetä eteenpäin vaan palveluita muokataan paremmin heidän tarpeitaan kohtaaviksi, rakentamisessa ja käyttöönnotossa.

Joensuun alueella toimii viisi perhekeskustiimiä, jotka aloittivat toimintansa 21.10.2024. Neljä tiimeistä toimii pääasiassa varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten sekä heidän perheidensä parissa ja yksi tiimeistä kohdentuu toisen asteen opiskelijoille ja heidän perheille. Näissä neljässä em. tiimissä on eri palveluiden nimeämät edustajat varhaiskasvatuksesta, koulutus- ja nuorisopalveluista, koulupsykologi- ja kuraattoripalveluista, neuvola- ja kouluterveydenhoidosta, kuntoutuspalveluista, yhteisiasiakasohjauksesta, seurakunnasta ja järjestöistä. Toisen asteen tiimin koostumus poikkeaa edellä mainitusta siten, että ryhmässä on mukana Riverian edustus, eikä siinä ole neuvola- tai varhaiskasvatusedustusta.

Tiimit keräävät tietoa alueensa lasten ja perheiden ajankohtaisista ilmiöistä ja pyrkivät ratkaisemaan niitä. Tiimit toimivat vuorovaikutuksessa keskisen alueen (Joensuu, Kontiolahti, Iloanta) alueellisen perhekeskuksen johtoryhmän kanssa tuoden sinne sellaisia ilmiöitä, joita on tarpeen miettiä eri lasten- ja perheiden palveluiden esihenkilöiden kanssa yhdessä. Tarvittaessa johtoryhmä vie viestiä edelleen maakunnalliseen ohjausryhmään ja huolehtii tiedon välittymisestä eri ryhmien välillä.

Keskisen alueen perhekeskuksen johtoryhmä koostuu Joensuun, Kontiolahden ja Iloantasin perhekeskusesihenkilöistä. Ryhmään kuuluu sekä kunnan, hyvinvointialueen että järjestöjen esihenkilöitä. Joensuun kaupungin osalta ryhmään kuuluvat koulutus- ja nuorisopalveluiden palvelupäällikkö, koulutus- ja nuorisajohtaja, varhaiskasvatusta edustava esihenkilö, kaupungin hyvinvoinnin- ja terveydenedistämistyöstä vastaava koordinaattori sekä käytännön tason ilmiötyöryhmiä luotsaavat henkilöt. Lisäksi ryhmään voidaan kutsua eri toimialojen esihenkilöitä tuomaan viestiä arjessa näkyvistä ilmiöistä. Ryhmä kokoontuu kuukausittain.

Perhekeskustoimintaa ohjaa Pohjois-Karjalan perhekeskuksen toimintasuunnitelma 2026-2029, joka linjaa lasten ja perheiden palveluiden yhtenäistä kehittämistä maakunnassa ja hyvinvointialueella.

5.5 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoillon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Tiedottaminen tapahtuu vanhempainilloissa, Wilma-viestein sekä henkilöstöpalavereissa.

6 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

6.1 Taustaa ja kuvaus toimintamallista

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsella on oikeus hänen hyvinvoinnilleen välttämättömään suojeluun ja huolenpitoon. Suomen perustuslain mukaan jokaisella on oikeus elämään, turvallisuuteen, vapauteen ja koskemattomuuteen. Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, joka koostuu psyykkisistä, sosiaalisista ja fyysisistä tekijöistä. Lisäksi huomioidaan pedagoginen turvallisuus ja digitaalisten alustojen turvallinen käyttö.

Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus taata turvallinen opiskeluympäristö ja koulun arjessa rehtori toimii opetuksen järjestäjän edustajana. Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön kattaa sen ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen tai koulutuksen järjestäjän hyväksymän muun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan koulussa tai sen ulkopuolella. Koululla tulee olla yhtenäiset toimintatavat eri opiskeluympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja myös esimerkiksi välitunteja varten. Eri oppiaineiden opetuksen tueksi on laadittu turvallisuusohjeita (käsityö, kotitalous ja luonnontieteet).

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan esi- ja perusopetuksessa suunnitelmallisesti. Ne on mainittu opetussuunnitelman perusteissa useassa ei kohdassa. Opettajan oppilaantuntemus ja kiinnostus oppilaiden kuulumisia kohtaan vahvistavat ryhmähenkeä. Kiusaaminen on ryhmäilmiö ja keskeistä kiusaamisen lopettamisessa on ryhmän suhtautumistapa. Opiskelijoiden kanssa harjoitellaan ystävällistä ja kunnioittavaa puhetapaa (myös somessa). Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjaannuttamiseksi käytetään erillisiä perusopetukseen ja toiselle asteelle tarkoitettuja ohjelmia Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa (oph.fi), ks. kuvio 6 sekä tehdään yhteistyötä edellyttäviä yhteisiä projekteja.

Tietoa kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan esiintymisestä kerätään kouluterveyskyselyistä, TEA-tiedonkeruulla, Kiva -tilannekartoituksella, kouluyhteisön ja ympäristön terveys- ja turvallisuustarkastuksilla, laajojen terveystarkastusten yhteenvedoista, koulun tai luokan omilla kyselyillä, henkilöstön näkemyksistä, oppilailta ja huoltajilta sekä eri yhteistyötahoilta. Välituntivalvonnalla on tärkeä merkitys niin ongelmien ehkäisyssä kuin niiden tunnistamisessakin. Myös oppilaita rohkaistaan ilmoittamaan havaitsemastaan ja kohtaamastaan kiusaamisesta, väkivallasta ja häirinnästä aikuiselle. Jos ryhmässä esiintyy kiusaamista, väkivaltaa tai häirintää, tehostetaan samalla myös ennaltaehkäisevää työtä.

Mikäli kiusaamista, väkivaltaa tai häirintää esiintyy, selvitetään asiaa ensin keskustelemalla asiasta asianosaisten kanssa. Keskustelu toteutetaan koulun toimintamallin mukaisesti (Kiva, VerSo, Lapset puheeksi -keskustelu/ -neuvonpito tmv.).

Oppilaiden yksilöllinen tuki ja suunnitelmallinen seuranta selvittelyn jälkeen sovitaan selvittelyn yhteydessä. Huolehditaan, ettei kiusattu oppilas jää yksi tai ryhmän ulkopuolelle mm. pedagogisin

keinoin. Kiinnitetään huomiota oppilaiden vuorovaikutukseen niin oppitunneilla, välitunneilla kuin siirtymätilanteissa. Sovitaan myös huoltajien rooli asian seurannassa.

Asian käsittely kirjataan asianmukaiseen rekisteriin, esimerkiksi opiskeluhooltokertomukseen. Kasvatuskeskusteluiden ja muiden kurinpitomenettelyiden osalta toimitaan Joensuun seudun opetussuunnitelmanperusteiden mukaisella tavalla. Joensuun seudun OPS2016 (peda.net) Oppilaitoksen johtaja vastaa viime kädessä johtamansa yksikön turvallisuudesta ja toimintakulttuurin kehittämisestä. Tämä edellyttää henkilöstön ohjausta ja valvontaa sekä havaittuihin ongelmiin puuttumista. Oppilaitoksen johtaja vastaa siitä, että henkilöstö, oppilaat, huoltajat ja muut yhteistyökumppanit tietävät.

Joensuun kaupungin väkivallan ennaltaehkäisy- ja käsittelyn toimintamalli löytyy TEAMS -kansiosta:

[Liite luku 6.1.docx](#)

Kiusaamis- ja väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisy- ja niihin puuttumismalli on kuvattu Joensuun seudun opetussuunnitelmassa [Joensuunmalli](#)

Joensuun koulujen kriisisuunnitelmat löytyvät TEAMS-alustalta tai pelsu.fi -järjestelmästä ja ne päivitetään vuosittain.

7 Muuta

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu kaikille niille esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille, joilla ei ole vielä tarvittavia kielellisiä valmiuksia esi- tai perusopetuksessa opiskeluun. Opetukseen voivat osallistua vasta maahan muuttaneet maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret. Opetukseen osallistuminen ei edellytä oleskelulupaa, joten valmistavassa opetuksessa olevat oppilaiden maahanmuuton ja maassa oleskelun syyt ovat moninaiset. Keskeistä opetuksessa on oppilaan kielitaidon kehittäminen sekä valmiuksien antaminen esi- tai perusopetusta varten.

Kodin ja koulun välisestä yhteistyössä edellytyksenä on yhdenvertainen, tasa-arvoinen ja kunnioittava vuorovaikutus. Huoltajille tulee antaa tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä sekä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Keskeistä on myös tiedon antaminen perusopetukseen siirtymisestä sekä perusopetuksen jälkeisistä jatko-opintomahdollisuuksista.

Joensuussa huoltajien tukemiseksi toimii joka viikko toteutettava Perhekoulu, joka on tärkeä osa kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Perhekoulutoimintaan rohkaistaan osallistumaan kaikkia valmistavan opetuksen perheitä ja perheen osallistumista seurataan ja tuetaan. Perhekoulu

Joensuun kaupunki

PL 59, 80101 Joensuu | Vaihde 013 267 7111 | Y-tunnus 0242746-2

toteutetaan joka torstai klo 17 - 19.30 välillä ja teemat suunnitellaan Joensuun kaupungin koulutuspalvelujen kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen tiimissä. Perhekoulun asiantuntijavieraina on säännöllisesti moniammatillisia osaajia terveydenhuollosta, sosiaalipalveluista, opetushenkilöstöstä ja kunnan eri palvelujen ammattilaisista. Perhekoulussa tulkkaus järjestetään eri kielillä. Perhekoulu sekä maanantaisin järjestettävä koko perheen NONSTOP teatteri tukevat perheiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kotoutumista tehokkaasti ja monella tapaa. Tarpeen mukaan järjestetään myös henkilökohtaisia tapaamisia. Opettajat tapaavat perheet vuoden aikana yhden tai useamman kerran myös opinto-ohjelman päivittämisen ja ohjauksen takia.

Joensuun valmistavan opetuksen henkilöstö ja kieli- ja kulttuuriryhmien (kieku) opetuksesta vastaava hallinnon henkilöstö kokoontuvat säännöllisesti yhteisiin tapaamisiin. Koulujen moniammatillisten ryhmien lisäksi tilapäisen suojelun, turvapaikanhakijoiden osalta tehdään kiinteää yhteistyötä vastaanottokeskusten eri ammattilaisten (perhetyöntekijät, sosiaalityöntekijät, perheterapeutit ja ohjaajat) sekä pakolaisperheiden osalta International House Joensuun (IHJ) työntekijöiden kanssa. Pakolaisperheiden kotoutumissuunnitelmasta vastaavat IHJ:n työntekijät. Yksin tulleiden ja tilapäisen suojelun lasten ja nuorten osalta yhteistyötä tehdään sosiaalityöntekijöiden, nuorten edustajien ja eri ammattilaisten kanssa.

Oppilashuollon palvelut on tarkoitettu myös valmistavan opetuksen oppilaille. Valmistavan opetuksen oppilaiden lisähaasteena on se, että oppilaat saattavat samanaikaisesti työstää sekä maahanmuuttoon liittyviä asioita että omaan ikäkauteensa kuuluvia kasvun haasteita. Käytännön tilanteissa Joensuussa hyödynnetään kieku-ohjaajia sekä oman äidinkielen opettajia. Varsinaiseen oppilashuollon tilanteiden tai muiden virallisten tapaamisten tulkkaukseen tarvitaan kuitenkin aina asioimistulkki. Valmistavan opetuksen opettajien tukena on haastavissa tilanteissa koulujen henkilöstön lisäksi kieku-tiimin henkilöstöä hallinnosta ja kiertäviä ammattilaisia.

Kotoutumissuunnitelman avulla tuetaan maahan muuttaneen pääsyä yhteiskunnan yhdenvertaiseksi jäseneksi erityisesti kotoutumisen alkuvaiheessa. Kyseessä on yksilöllinen kotoutumista tukeva suunnitelma, jonka maahan muuttanut laatii yhteistyössä paikallisviranomaisten (kunta ja/tai TE-palvelut) kanssa. Kotoutumissuunnitelmaan kirjataan palvelut ja toimenpiteet, jotka edistävät maahan muuttaneen suomen tai ruotsin kielen taidon oppimista sekä tarjoavat muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja.

Alkukartoituksen aikana viranomaisen selvittää maahan muuttaneen aikaisemman koulutuksen, työhistorian, kielitaidon ja muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat sei-kat. Tavoitteena on ohjata maahan muuttanut joustavasti ja tarvelähtöisesti sellaisiin palveluihin ja toimenpiteisiin, jotka edistävät hänen pääsyään suomalaisen yhteiskunnan aktiiviseksi jäseneksi. Pakolaisperheiden ja IHJ:n palveluissa olevien perheiden osalta tehdään perheiden kotoutumissuunnitelma IHJ:ssa.

Oppilaiden osalta tehdään aina alkukartoitus koulussa sekä tavataan kieku-tiimin hallinnon työntekijöiden ja koulunhenkilöstön kanssa myös perheet. Oppilaan opinto-ohjelmaan kirjataan monipuolisesti kotoutumissuunnitelmassa vaadittavia asioita. Alkukartoituksessa kysytään myös lapsen tai nuoren aiemmat harrastukset sekä harrastustoiveet ja oh-jataan perheitä tai yksin tulleita nuoria myös harrastusten pariin. Joensuun kaupunki tarjoaa maahan muuttaneille lapsille ja nuorille kieku-tiimin, koulujen ja yhdistysten kautta myös maksutonta harrastustoimintaa. Alkukartoituksissa ja opinto-ohjelmien päivityksissä on aina läsnä perheiden osaamaa kieltä puhuva tulkki tai koulun työntekijä, joka hallitsee kielen.

Aikuisten perusopetuksessa opiskeluhoollon järjestämisessä toteutetaan soveltuvin osin samoja periaatteita kuin oppivelvollisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään. Opiskeluhoolltosuunnitelman valmistelussa otetaan huomioon perusopetuksen koko oppimäärää aikuisten perusopetuksen perusteiden mukaan (tutkintotavoitteiset opiskelijat).

Aikuisten lukiokoulutus

Opiskeluhoollon järjestämisessä ja toteuttamisessa noudatetaan soveltuvin osin samoja periaatteita kuin lukion opetussuunnitelman perusteissa määrätään. Aikuisten opetussuunnitelman mukaisesti lukio-opintoja suorittavat oppivelvolliset opiskelijat kuuluvat opiskeluhoollon piiriin.

